

Parallelt hermed er statens provenu af indkomstskatten faldet, idet en stadig mindre del af den indkomst, der burde beskattes, også bliver det.

Skattefradragreglen er kommet ind i dansk skattelovgivning ved en misforståelse og kendes ikke i andre lande. Dens virkning var forholdsvis ringe, dengang indkomsterne var små, men nu begunstiger den i meget høj grad de store indkomster. Den og den alene er skyld i, at mange får den opfattelse, at hvis man forøger sin indkomst, tages det hele i skat næste år. De forskellige opsparings-præmieringer forøger, som finansministeriet tidligere har dokumenteret, kun den private opsparing på det offentlige — d. v. s. på andre skatteyderes — bekostning. Afskrivningsreglerne giver erhvervsdrivende muligheder, som andre skatteydere ikke har, for at opnå skattnedsættelse, samtidig med at de modvirker tendensen til fornuftig økonomi med investeringer og anskaffelser. Lignende virker den ubegrænsede adgang til i den skattepligtige indkomst at fradrage udgifter til reklame og repræsentation fuldtud. Retten til i sin indkomst at fradrage renter af privat gæld medvirker til den høje rentefod, animerer til afbetalingskøb og giver ejere og brugere af enfamiliehuse betydelige skattelempelser sammenlignet med lejere.

Hertil kommer, at store indkomster er helt eller delvis skattefri, fordi der ikke er indført kapitalvindingskat, men kun en utilstrækkelig „særlig indkomstskat“. Endvidere er skatteligningen og kontrollen med selvangivelserne så mangelfuld, at betydelige milliardbeløb simpelthen holdes udenfor selvangivelserne og følgelig ikke beskattes. Da det her drejer sig de dele af indkomsten, der ligger øverst, er det et meget stort provenu, det offentlige går glip af.

De mange fradragmuligheder, men især skattefradraget, har en tendens til at gøre den kommunale indkomstbeskatning mere eller mindre degressiv.

De alvorlige følger.

Skattelovgivningens fradragjungle gennehuller ikke blot det progressive princip, derved at den fritager visse indkomstkategorier for en væsentlig del af deres skattepligt og derfor lader andre, i særdeleshed lønmodtagerne, betale så meget mere. Den bevirker, at det offentlige får langt mindre pro-

venu af indkomstbeskatningen, end det egentlig kan tilkomme. Den gør skattelovgivningen uoverskuelig og delvis uforståelig, ikke blot for skatteyderne, men også for administrationen såvel som for lovgivningsmagten. Administrationen bliver på en gang mindre effektiv og mere bekostelig, end den ville være med et skattesystem uden fradragjungen.

Samfundsmæssigt alvorligere er det, at fradragbegunstigelserne må antages at være en væsentlig kilde om ikke hovedkilden til den fremadskridende inflatoriske udvikling og til de vanskeligheder, man i de senere år har forsøgt at overvinde ved forskellige indgreb, i hovedsagen koncentreret om øgelse af forbrugsbeskatningen. De, der kan udnytte fradragmulighederne og den mangelfulde ligning, slipper billigere i skat og får omvendt mulighed for et større forbrug. De gunstige afskrivningsregler bevirker, at der ikke altid disponeres økonomisk forsvarligt, men overinvesteres og fejlinvesteres. Grundprisernes eksplosive stigning, der har aflejret sig i store og for størsteparten ubeskattede formuegevinster, er i høj grad årsaget af den skattemæssige favorisering af ejere af eget hus på lejernes bekostning.

Reform af forbrugsbeskatningen.

Det udelukkes ikke, at en reform af forbrugsbeskatningen vil være nødvendig og gavnlig, især hvis man derved får et mere enkelt system, der er lettere at kontrollere, og hvis man slipper for en del af de urimeligheder og uretfærdigheder, punktbeskatningen ofte er behæftet med. Den overilede indførelse af engrosoms, som alle nu må erkende er en uhensigtsmæssig form for forbrugsbeskatning, bør imidlertid mane til varsomhed med at indføre en meromsætningskat, som efter alt at dømme vil være vanskelig at administrere, såvel for staten som for erhvervslivet, som kun i meget ringe grad er selvkontrollerende, som vil betyde en byrde for alle erhvervsdrivende, og som — udover hvad afskrivningsreglerne allerede gør — vil animere til investeringer, der ikke er samfundsgavnige. Det vil ikke kunne undgås, at meromsen vil resultere i pris- og avancestigninger, udover hvad selve meroms-procenten egentlig betinger.

Hertil kommer, at en gang indført kan en merværdiafgift formentlig ikke afskaffes